

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 51 hallituksen esityksen johdosta laiksi eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 1990 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o
127 laiksi eräitä elintarvikkeita koskevista
poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun
lain väliaikaisesta muuttamisesta.

Peruselintarvikkeiden hintoja on Suomessa
alennettu liikevaihtoverotuen avulla. Viime
vuosina tästä tuesta on osittain luovuttu.

Maito- ja lihatuotteiden kuluttajahintojen
alentamiseksi niistä on pyritty poistamaan lii-
kevaihtoverorasitus kokonaan. Liikevaihtove-
ron poistaminen on toteutettu korottamalla
alkutuotevähennystä. Pysyvästi voimassa ole-
van lain mukaan maidon alkutuotevähennys
on 1,9-kertainen ja lihan 1,5-kertainen. Vuo-
den 1988 heinäkuun alusta maidon alkutuote-
vähennys oli 1,7-kertainen ja vuoden 1989
alusta se on väliaikaislakien nojalla ollut 1,6-
kertainen. Hallitus ehdottaa, että maidon ko-
rotettu alkutuotevähennys olisi 1,6-kertainen
myös vuonna 1991.

Maidosta ja lihasta tehty korotettu alkutuote-
vähennys palautetaan silloin, kun maidon ja
lihan sivutuotteita viedään maasta. Kun mai-
don ja lihan sivutuotteita myydään kotimaas-
sa, alkutuotevähennys palautetaan vain alku-
tuotevähennyksen yksinkertaisesta määrästä.
Vuoden 1988 alusta alkaen on liikevaihtoveroa
ollut suoritettava väliaikaisesti voimassa olle-
iden lakien mukaisesti myös kotimaan myynnis-
tä alkutuotevähennyksen koko määrästä. Hal-
litus ehdottaa eräitä elintarvikkeita koskevista
poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun
lain 6 §:ää muutettavaksi siten, että se myös
vuonna 1991 koskee maastaviennin lisäksi koti-
maan myyntiä.

Kahvin maahantuonti on ollut liikevaihtove-
rollista vuodesta 1985 lähtien. Hallitus ehdot-
taa, että paahtamattoman kahvin maahantuon-
ti olisi liikevaihtoverollista myös vuonna 1991.

Hallituksen esitykseen sisältyvä laki ehdote-
taan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta
1991. Hallituksen esitykseen uudeksi liikevaiht-
overolaki, joka on tarkoitettu tulevaksi voi-
maan 1 päivänä lokakuuta 1991, sisältyvät
myös käsiteltävänä olevia asioita koskevat
säännökset. Siten ehdotetut muutokset samoin
kuin itse laki eräistä elintarvikkeista koskevista
poikkeuksista liikevaihtoverolakiin olisivat voi-
massa syyskuun 1991 loppuun.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut
hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuk-
sen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esi-
tyksen perusteluihin yhtyen valiokunta on
päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esi-
tykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymis-
tä. Lihan alkutuotevähennys on 1,5-kertainen.
Koska tarkoituksena on, että lihan alkutuote-
vähennys alennetaan 1,35-kertaiseksi vuoden
1991 heinäkuun alusta, valiokunta on tehnyt
tätä tarkoittavan muutoksen käsiteltävänä ole-
van lain 3 ja 5 §:ään sekä voimaantulo- ja
soveltamissäännökseen. Valiokunta on lisäksi
tehnyt voimaantulo- ja soveltamissäännökseen
sanonnallisen täsmennyksen.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

*että Eduskunta päättäisi hyväksyä
hallituksen esitykseen sisältyvän lakieh-
dotuksen näin kuuluvana:*

L a k i

eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 1 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (915/78) 3 ja 4 §, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 § 18 päivänä kesäkuuta 1980 annetussa laissa (443/80) ja 5 §:n 1 momentti 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (534/82), seuraavasti:

3 §

Myynnin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa tehdä liikevaihtoverolain 18 §:n 1 momentin a ja b kohdassa tarkoitetun vähennyksen 1,35-kertaisena seuraavista tavaroista: liha ruhoina, ruhon osina tai luuttomaksi leikattuna, sekä teuraseläimeksi hankitut, liikevaihtoverolain 3 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitetut eläimet.

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 §

Milloin maahantuodun veronalaisen jaloste-
teen raaka-aineena on 3 tai 4 §:ssä tarkoitettu-
ja tavaroita, maahantuojalla on oikeus saada
veronpalautuksena määrä, joka vastaa jalos-
teeseen sisältyvän 3 §:ssä tarkoitetun raaka-

aineen osalta menevää veroa 1,35-kertaisena ja
4 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta mene-
vää veroa 1,6-kertaisena. Milloin maasta vie-
dään sellaisenaan tai muuhun tavaraan sisälty-
vänä tavaraa, josta on maksettu tässä tarkoi-
tettua veronpalautusta, maastaviejältä peritään
veronpalautus takaisin.

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1991 ja on voimassa vuoden 1991 syys-
kuun loppuun saakka. Lain 3 § tulee voimaan
1 päivänä heinäkuuta 1991 ja on voimassa
vuoden 1991 syyskuun loppuun saakka.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokun-
nassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mäki-
Hakola, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet
Ahonen, Kettunen, Kääriäinen, Laaksonen,

Lahti-Nuuttila, Maijala, Mattila, Rusanen, Sa-
volainen, Tenhiälä ja Viljanen (osittain) sekä
varajäsenet Kalliomäki, Pekkarinen, T. Roos,
Seppänen, Turunen ja Valli.

Vastalauseita

I

Hallitus esittää eräitä elintarvikkeita koske-
vista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annet-

tua lakia muutettavaksi siten, että nk. maidon
alkutuotevähennys alennettaisiin 1,9-kertaises-

ta 1,6-kertaiseksi. Kyseisen vähennyksen tarkoitus on alentaa Suomessa myytävien elintarvikkeiden hintoja.

Maassamme on tälläkin hetkellä eräät maailman kalleimmista elintarvikkeiden hinnoista. Esimerkiksi Keski-Euroopan maihin verrattuna hinnat ovat noin kaksinkertaiset ja jopa muihin pohjoismaihinkin verrattuna merkittävästi korkeammat. Tätä taustaa vasten on todella nurinkurista, että hallitus esittää vääjäämättä hintojen nousua merkitsevää maidon alkutuotevähennyksen alentamista. Toimenpide on

vastoin kaikkia julkisuudessa esitettyjä vaatimuksia maamme elintarvikkeiden hintatason alentamiseksi lähemmäs maailmanmarkkinahintoja. Tämän takia hallituksen esitys on hylättävä ja näin estettävä tavallisen pienipalkkaisen kuluttajan joutuminen entistä ahtaammalle.

Ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1990

Pentti Kettunen

II

Hallituksenkin ja varsinkin hallituspuolueiden edustajat ovat esittäneet, että elintarvikkeiden liikevaihtovero pitäisi poistaa tai ainakin veroa pitäisi periä alemman verokannan mukaan kuin muilta tavaroilta. Hallituksen esitys n:o 127 on täysin päinvastainen em. tavoitteel-

le. Sen johdosta esimerkiksi lihan hinta nousee yhteensä yli 200 miljoonaa markkaa vuodessa.

Kun Suomessa muutoinkin on maailman kalleimmat elintarvikkeet, hallituksen esitys olisi pitänyt hylätä.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1990

Esko Seppänen

Timo Laaksonen

III

Hallituksen esitys maitotuotteiden alkutuotevähennyksen heikentämiseksi lisää näihin tuotteisiin sisältyvää veroa yli 400 miljoonalla markalla vuodessa pysyvään lakiin verrattuna.

Toimenpide on vastoin eduskunnassakin laajalti esitettyjä vaatimuksia elintarvikkeiden verotuksen keventämiseksi.

Maitotuotteiden liikevaihtoverokohtelun heikentämisen ohella hallitus on tekemässä samaa ratkaisua myös lihan alkutuotevähennykselle. Hallitus esittää kertoimen muuttamista 1,5-kertaisesta 1,35-kertaiseksi. Esitys kiristää lihan verotusta n. 80 miljoonalla markalla vuodessa.

Keskusta ei hyväksy elintarvikkeiden verotuksen esitettyjä kiristyksiä. Elintarvikkeilta tulisikin liikevaihtovero poistaa kokonaan. Tämän periaatteen teknisen toteutuksen ollessa vielä kesken ehdotamme, että tässä vaiheessa veronhuojennus toteutettaisiin alkutuotevähennysjärjestelmän avulla siten, että maitotuotteiden alkutuotevähennyskerroin on 1,9 ja liha- tuotteiden 1,5.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

L a k i

eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti eräitä elintarvikkeita koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 1 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (915/78) 3 ja 4 §, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 § 18 päivänä kesäkuuta 1980 annetussa laissa (443/80) ja 5 §:n 1 momentti 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (534/82), seuraavasti:

3 §

Myynnin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa tehdä liikevaihtoverolain 18 §:n 1 momentin a ja b kohdassa tarkoitetun vähennyksen *1,5-kertaisena* seuraavista tavaroista:

liha ruhoina, ruhon osina tai luuttomaksi leikattuna, sekä

teuraseläimeksi hankitut, liikevaihtoverolain 3 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitetut eläimet.

4 §

Maidosta saadaan liikevaihtoverolain 18 §:n 1 momentin a kohdassa tarkoitettu vähennys tehdä *1,9-kertaisena*. Vähennys tehdään toimitusajankohdan tavoitehinnan perusteella.

5 §

Milloin maahantuodun veronalaisen jalos-

teen raaka-aineena on 3 tai 4 §:ssä tarkoitettu- ja tavaroita, maahantuojalla on oikeus saada veronpalautuksena määrä, joka vastaa jalosteeseen sisältyvän 3 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta menevää veroa *puolitoistakertaisena* ja 4 §:ssä tarkoitetun raaka-aineen osalta menevää veroa *1,9-kertaisena*. Milloin maasta viedään sellaisenaan tai muuhun tavaraan sisältyvänä tavaraa, josta on maksettu tässä tarkoitettua veronpalautusta, maastaviejältä peritään veronpalautus takaisin.

— — — — —

6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

—————

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

—————

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1990

Mauri Pekkarinen
Seppo Kääriäinen

Hannu Tenhiälä

Kalevi Mattila
Matti Maijala